Ner 308. ROK 1833. CZWARTEK 21 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

JMIONA SŁOWIAŃSKIE.
Dziś Sława.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 7. 162	+ 1,2	— 2,0	Żaden	Pochmurno	Deszcz-Mgła.
20 12	„ 7, 532	3,3	0.0	wschodni słaby	„ „	
3	„ 7, 338	2.9	0.2	„ „	„ „	
9	„ 7. 592	+ 2 0	— 1,5	„ „	„ „	

Część Nieurzędowa.

Kraków dnia 21 *Listopada.*

Powietrze niestałe od dwóch tygodni, sprowadziło wiele chorób, przecież nie tak gwałtownych jak w roku zeszłym. Katary pospolitsze, choroby dzieci miejscami okazują się, ale nie są niebezpiecznemi. Wisła znacznie opadła, lecz słotne i wielkie śniegi, spadłe w górach, napełnią niebawnie jej koryto.— Słychać, że w Gallicji znowu choroby na bydło panują, i wiele odchodzi. Z Węgier, jak zwykle w tym czasie, przechodzi do Polski wiele bryk kupieckich, naładowanych winém. Świadomi rzeczy zapewniają, że w tym roku wina chybiły. Czas dżdżysty w Węgrzech na winnice, tak jak u nas na zbiory zbóż, był bardzo szkodliwy. Winobranie niebyło tak obfite jak dawniejszych lat; Graff *Barkoczi* w *Tali*, właściciel wielu winic, które zeszłych lat do 400 beczek wina wydawały, w b. r. ledwie 17 zebrane, co nie wynagrodzi za pracę podjętą. Z tąd wina poszły w górę. Tegoroczne wina porównywają z winami r. 1830.

POLSKA.

Warszawa 15 *Listopada.*

Urząd municypalny M. S. Warszawy.

W wykonaniu dekretu N. Pana z d. 15 (27) maja r. b. stanowiącego opłatę *klassyczną* przez obywateli i mieszkańców miasta Warszawy i Pragi uiścić się mającą na pokrycie kosztów budowy Cytadelli Alexandryjskiej, gdy spisy szczegółowe dochodów rocznych tychże obywateli i mieszkańców za zasadę do klassyfikacji w mowie będącej opłaty służące, przez delegacje cyrkułowe w myśl art: 4 wzmiankowanego dekretu sporządzone i klassyfikacja na tejże zasadzie przy pomocy komitetu z obywateli zdziałana reskryptem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnę: D. i O. P. z d. 6 b. m. zatwierdzoną została, z poleceniem pobrania na rok bieżący opłaty w stósunku jeden od sta od dochodów rocznych obywateli i wszystkich klas mieszkańców miasta Warszawy i Pragi. Urząd więc municypalny zawiadamia tychże, iż pobór wspomnionej opłaty klassycznej rozpocznie się w d. 20 b. m. w okręgach respective kommissarzy administracyjnych, i codziennie wyjąwszy święta od godziny 8 z rana do 2 z południa do d. 20 grudnia r. b. odbywać się będzie. Tym końcem kommissarze administracyjni respective okręgów odbierają stósowne rejestra biercze i księgi sznurowe kwitaryuszowe z których wyciętemi kwitami kontrybuentów kwitować będą. Nadto otrzymują awizacye należytości opła-

ty od każdego kontrybuenta obejmujące, które głowom familii bezpłatnie doręczone zostaną. Każda głowa familii odebrawszy takową awizacyą, należytość opłaty w niej zamieszczoną od domowników swych odebrać i razem z swą należytością w przeciągu dni 3ch do kancellaryi kommissarza administracyjnego swego okręgu wnieść obowiązana będzie; gdzie dla każdego w szczególności kontrybuenta osobny kwit odbierze. Samo przez się rozumie się iż PP. naczelnicy rzemiosł, fabryk i wszelkich zakładów należytości od czeladzi swojej zastąpić i im z zasług lub zarobku przy doręczeniu uzyskanego kwitu za gotowiznę potrącić mogą. Po dniu 20 grudnia r. b: pobór zaległości przeniesiony będzie do kassy głównej ekonomicznej i exekucya wojskowa do opóźniających się wysłaną zostanie.

Referendarz Stanu Prezydent
J. Łaszczyński.
Sekretarz jeneralny *G. Jakołkowski.*

Starozakonna Necha Abrahamówna lat 15 mająca, onegdaj porodziła dziécię płci mezkiej nieżywe, w 6tym miesiącu będące, to dziecko ma w szczęce górnej cały rząd zębów! —

Wyszło z druku u A. Gałęzowskiego dzieło pod tytułem: *Wykład systematyczny zarazy bydlęcej w jej rozmaitych stopniach, postaci i połączeniach z innemi zaraźliwemi chorobami*, z dodaniem środków szerzeniu się onej zapobiegających jako odpowiedź na ten przedmiot, przez Cesarza Austryackiego i wielu Monarchów, tudzież przez towarzystwa uczone na premje do najdokładniejszego wypracowania podany przez Jana Petorka praktycznego chirurga, lekarza weterynaryjnego, członka czynnego i honorowego towarzystw uczonych. Przełożył z niemieckiego J. N. Kurowski dla uzupełnienia dzieła swego pod tytułem: *Najnowsze spostrzeżenia chorób zwierząt domowych* i t. d. z dodaniem objaśnień zootomicznych i wykazu obejmującego główne różnice między najniebezpieczniejszemi zarazami bydlęcemi, a mianowicie między zarazą bydlęcą czyli księgosuszą, zapaleniem śledziony, karbunkułem, zarazą płuc i zarazą pyska. Dzieło to sprzedaje się w kantorze A. Gałęzowskiego i komp. jako też we wszystkich księgarniach stolicy po cenie zł. 3 gr. 15. O ile takie dzieło, zwłaszcza przy panującym teraz pomorze, jest ważne, każdy sam dostatecznie osądzi.

Gazeta Lwowska donosi, że dnia 31 Października dawał P. Karol Lipiński w teatrze tamtejszym koncert na skrzypcach. Grał jedenasty koncert Rodego *allegro*, *kantabile* i *rondo*; warjacye na temat z opery Il Pirata, przez siebie samego ułożone, wreszcie, z akompanjamentem P. Rukgabera na fortepjanie, wykonał *duo* i warjacje na temata z opery: Robert Djabeł, ułożone przez Kalkbrennera i Lafonta. P. Pohl-Beisteiner i P. Marszal dopomagali mu śpiewém. Wstrzymujemy się z wszelkiemi pochwałami, bo one są tam wcale niepotrzebne, gdzie sława europejska tego znakomitego muzyka przemawia. Donosiemy tylko z zadowolnieniem, że słyszeliśmy, iż Pan Lipiński w krótce 2gi koncert dać zamyśla. Raz jeszcze tu powtarzamy, że P. Lipiński wykroczył przeciw sławie już ustalonej, iż dotąd w pierwszych stolicach, Europy, w Wiedniu, Paryżu i Londynie, słyszeć się nie dał.

Alexander Bronikowski o którego pracach literackich dawno już słychać nie było, wydał w Lipsku nowy romans pod tytułem: *Das Verlobungsfest zu Murany* (Uroczystość zaślubin w Muranach,) pierwszy oddział dzieła, mającego mieć główny tytuł: *Die Magiaren.* Z brzegów Wisły przeniósł się teraz nad brzegi Dunaju i ze znanym talentem opisuje prywatne jak i publiczne życie tak romantycznych w dziejach swoich Węgrzynów.— (*G. C. W.*)

A N G L I A.

Londyn 2 Listopada.

Poseł Neapolitański naradzał się w wydziale spraw zagranicznych i Osad.

W dzienniku *Globe* czytamy odpowiedź dziennikom Francuzkim, które niedawno doniosły, jakoby Anglja była przeciwną interwencji francuzkiéj do spraw hiszpańskich: "Z powodu nierozsądnych przez niektóre dzienniki rozgłoszonych wieści, oświadczamy raz na zawsze, że dla dobra Hiszpanji, między W. Brytanją i Francją względem spraw półwyspu najlepsze porozumienie i zaufanie panuje. Jakie bądź środki będą przedsięwzięte, jeżeliby potrzeba wymagała kroków ze strony Francyi i Anglji względem hiszpańskiego następstwa, jesteśmy podług powziętych wiadomości przekonani, że wszystko

co jedno z tych 2ch mocarstw w téj mierze uczyni, nietylko z upełnem przyzwoleniem ale zarazem najszczerszém pochwaleniem ze strony drugiego się uskuteczni.»

Wczoraj odbyło się formalne odroczenie parlamentu do d. 12 grudnia.

Courier udziela w dzisiejszém giełdowém doniesieniu: »Znaczna hiszpańska siła zbrojna pod rozkazami jenerała Freire, jednego z najdzielniejszych oficerów, wskutek propozycji rządom Anglji i Francji podanéj, otrzymała rozkaz wyruszenia nad granice portugalskie.» Lord Russel dziś spodziewany z powrotem z Lizbony. Xiężna Palmella i wiele innych dam portugalskich, odpłynęły z Falmouth na statku parowym *James Witt* do Lizbony. *(G. R. P.)*

FRANCYA

Paryż 30 Października.

W dniu wczorajszym władze cywilne i wojskowe przedstawione zostały królestwu JM. Belgów.

Par Francyi, margrabia Rastignac, w d. 21 b. m. w swych dobrach, zszedł z tego świata.

Pan Dupin starszy wczoraj z dóbr swoich wrócił do stolicy.

Dzienniki ministeryjalne dziś umieściły: »Depesza telegraficzna z d. wczorajszego (29 b. m.) nadeszła z Bajonny, donosi: że jenerał Saarsfield, xiędza Merino i inne bandy karolistów rozproszył, d. 27 b. m. wkroczył do Miranda i postępował naprzód drogą ku Vittoria i Bilbao gdzie jak mniemano w d. 28 powinien był stanąć. Ta wiadomość przesłaną została przez konsula z San Sebastian do Bajonny.

P. Xavier Burgos, który niedawno powołany został na ministra spraw wewnętrznych przez rejentkę, jest w Paryżu znany jako zdatny finansista, gdyż przed kilkoma laty był kommissarzem hiszpańskiej umarzającej kassy w tém mieście. Posiada on wielką biegłość w ekonomji politycznéj i czynnościach skarbowych. Należąc do stronnictwa Afrancesados był on przez Józefa Napoleona mianowany podprefektem w Almeria. Za czasów kortezów umieszczał w pismach publicznych artykuły liberalne. Wszelako mimo to w r. 1824 z powodu cenionych jego zdolności został członkiem tak nazwanej *Junta del fomento y riqueza.* (Rodzaj rady wewnętrznego zarządu.)

Dnia 1 Listopada. Król i królowa Belgów mają tylko do d. 9 b. m. zabawić w Paryżu.

Stronnicy królowéj rejentki za życia króla Ferdynanda zwali się Christinos, teraz Isabellicos.

Rząd francuzki wydał następne rozporządzenie, względem band karolistowskich przekraczających granicę Francyi: 1. Każdy ma bydź rozbrojony. 2. Imie, nazwisko i rysopis mają bydź dokładnie wyrażone. 3 Odsełani będą przepisaną drogą do departamentów Creuse, Correge i Haute Vienne. 4. Odesłanie ma się odbywać w jak najmniejszych oddziałach i pod ścisłym dozorem. 5. W miejscu przeznaczonem do pobytu, nieotrzymają żadnego wsparcia.

Rząd otrzymał dziś wiadomość o przybyciu marszałka Clauzel z Algieru do Toulonu.

Dnia 2 Listopada.— Wczoraj Królestwo JMć wraz z Królową Belgów, znajdowali się w Teatrze włoskim.

W dzień po przybyciu swojém do Paryża Pan Dupin miał prywatne posłuchanie u Króla; po krótkiéj rozmowie w gabinecie, udali się na Tarassy Tuilerjów, gdzie długo bawili.

Hrabia Delaborde, adjutant Króla, odwiedził jenerała Lafayette w dobrach jego Lagrange, tym odwiedzinom polityczny cel nadają.

List z Bajony z d. 20 donosi: »Szczególny wypadek tu się wydarzył. »Neapolitański goniec przejeżdżał tędy do Madrytu, ale nie dojechał daléj jak do Irun, zkąd się wrócił z obawy aby w dalszéj podróży niepopadł wręce apostolistów. Jego depesze były takiéj osnowy że bez narażenia życia niemógł podróży dalszéj odbywać. Czeka on tutaj, aż trakt będzie oczyszczony. Z tego powodu rozgłoszono, że król Neapolitański (brat Królowéj rejentki) chce uznać Królową Izabellę II. i że Królowéj rejentce najszczersze oświadczenie przesyła. Z Hiszpanii doneszą, że jenerałowie Saarsfield, Waal i Castagnon w jednym czasie na apostolistów natrzeć mają. Do Sebastian przybyli emigranci z Tolozy. Przyczynę téj emigracji była obawa, aby podczas niebytności jenerała Castanos, który z całą załogą wyruszył, apostoliści ich nienapadli.

Znowu mówią o pokazaniu się Xiężnéj Berry we Francji, jako też względem jenerałów karlistowskich, Clouet, Larochejacquelin i t. p. którzy albo już są, albo mają wylądować w bliskości Bajonny. W tym przedmiocie Prefekt departamentu Pau, otrzymał z Paryża nowe instrukcye.

Dnia 3.— Indicateur de Bordeaux donosi: »Dnia 22 usiłowano w Toloza zrobić powstanie, co i dnia następnego ponowiono. Wiele krwi przytém przelano. Wojska jenerała Castanos i el Pastor rorproszyły burzycieli, jednak ulice trupami zapełnione były.

Monitor zawiadomia o zdarzeniach 26 i 27 b. m. w Colamar w Alzacji, zaszłych. Powodem do tego był przegląd ilości wina, celem ściągnienia podatków, należnych skarbowi. Dziennik urzędowy nie pochwala postępku gwardji narodowéj; wezwana albowiem nie stawiła się, zatem wojsko linijowe i żandarmerja porządek przywróciły.

(G R. P.)

Rozmaitości.

DON PEDRO

były Cesarz Brazilijski, teraźniejszy Regent Portugalii w imieniu swéj córki Donny Marji da Gloria, Królowéj Portugalji.

Don Pedro z Alkantary, Xiążę Braganza, Regent Portugalji, w imieniu swéj córki Donny Marji da Gloria, były Cesarz Brazylji, urodzony w Lizbonie d. 12 października 1798, był drugim synem Króla Portugalii Jana VI i Infantki hiszpańskiéj Karoliny Joachimy (Carlota Joaquina) siostry Ferdynanda VII króla hiszpańskiego. Przez śmierć Antoniego w r. 1802, brata starszego, stał się Don Pedro Xięciem Beiry, a po wstąpieniu na tron Jana VI d. 20 marca 1815 roku Xięciem Brezylji i następcą tronu. Wychowanie jego powierzono pewnemu duchownemu, który przynajmniéj do rozwinięcia władz ciała znacznie przyłożył się, choć zato pod względem umysłu wychowanie jego zaniedbał; niekiedy jednak zatrudniał go nauką jak *np.* czytaniem dzieł Wirgiliusza. Dziewięć lat miał Don Pedro, gdy Dom Braganza d. 25 listopada 1807 do Brezylji odpłynął i stolicę rządu z Bahji 8 marca 1808, do Rio de Janeiro przeniósł.

Wrażenie nagle z przemiany zewnętrznych stosunków pochodzące, obudziły żywą wyobraźnią młodzieńca; chęć nadzwyczajna do nauki i ustawiczna czynność młodzieńca, zwróciły uwagę na niego światłych Brezyljanów jak i Portugalczyków. Młodzieniec ten nieustawał w chęciach zbogacenia umysłu wszystkiem tém co jest piękne i zachwycające; ale przewodnictwo w naukach tego młodzieńca, przerwane śmiercią czcigodnego nauczyciela Jana Rademak który niewiadomo dla czego śmiercią z trucizny pochodzącą z szedł z tego świata.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Doniesienia.

Podpisany zamieszkały w mieście Krakowie pod Nr. 102 przy ulicy Grodzkiéj, ma honór zawiadomić osoby interessowane, iż tak jak dotąd w każdym czasie tegorocznej pory zimowej przyjmie obstalunki robót wszelkich pod względem kamieniarstwa Architektycznego, bicia liter na marmurze i t. p., które w czasie oznaczonym uskuteczniać deklaruie.

J. N. Galli
Artysta Rzeźb. i Kamien.

Podpisany uwiadamia szanowną Publiczność, iż sprowadził nowe i różne w najlepszym gatunku Fortepiana o 4ch ticiu i 7miu oktawach. Życzący sobie nabycia takowych raczą się zgłosić do fabrykanta, pod znakiem złotego Jelenia na Podgórzu midszkającego, gdzie o cenie i dobroci wiadomość powziąść będą mogli.

J. Buchter Fabrykant Instrum. z Brynu.

(2r.)

Przy nastąpioném w dniu 26 Października b. r. Ciągnieniu Loteryi na realności i srebra padły główne wygrane jak następuje:

Nro 16,163. wygrał dom w Badeniu albo Zlr. 200,000 WW. w Wiedniu.

69,714 wygrał dom w Ried albo Złr. 25,000 WW. w Hermonnstodt w siedmiogrodzkiej ziemi.

4381. wygrał Serwis stołowy srebrny w wartości Złr. 12,500. WW. w Aussig w Czechach.

138,735. wygrał Serwis srebrny do kawy i do herbaty w wartości Złr. 5000 w Pestcie.

53,545. wygrał Tualettę srebrną Damską w wartości Złr. 2500. WW. w kranpen w Czechach.

(3r.)